

SERIE „GROENE BOEKJES“
DER CHR. BIBLIOTHEEK

EERSTE KENNISMAKING

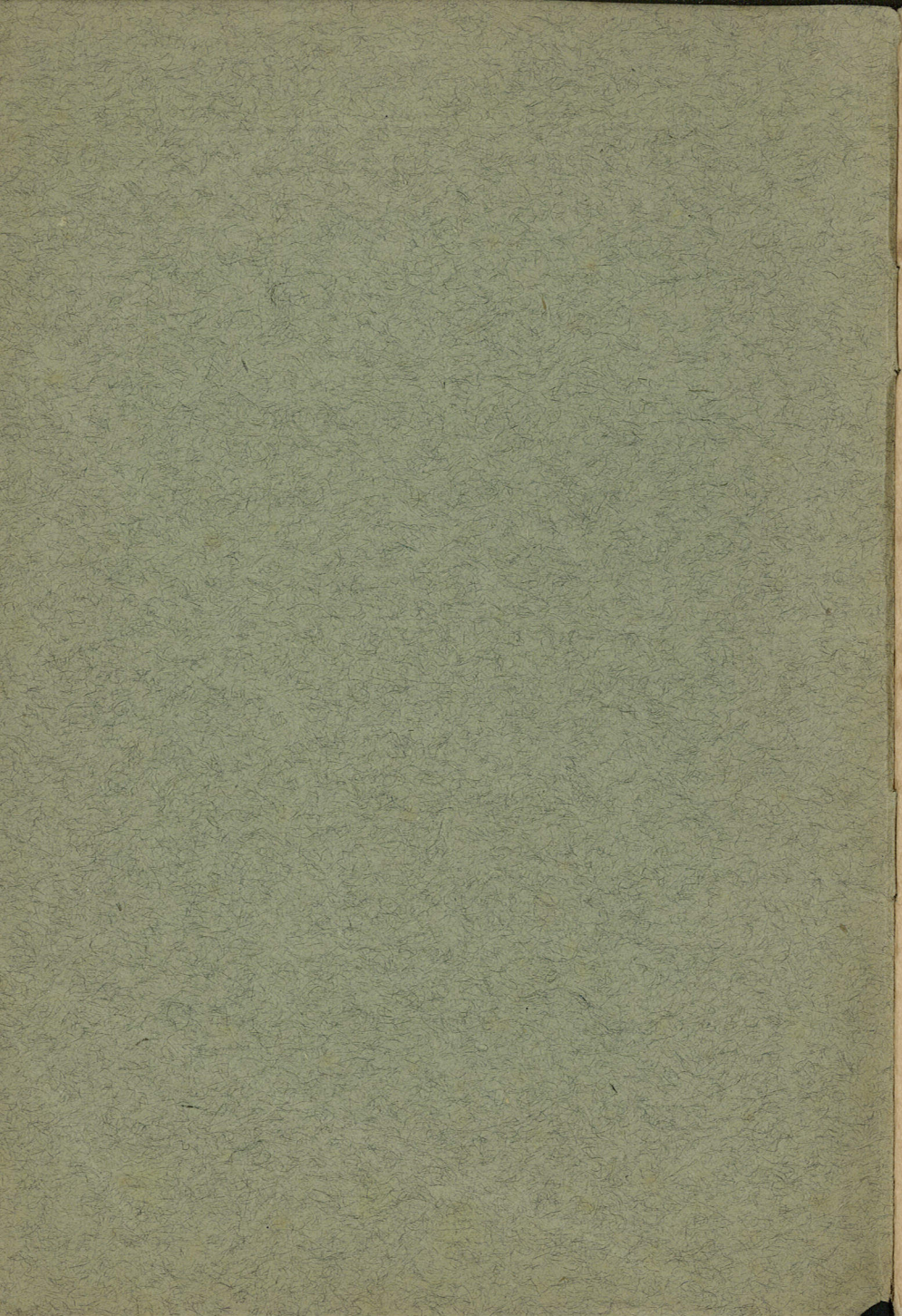
DOOR

JAN VELTMAN

G.F. CALLENBACH & NUKERK

EERSTE KENNISMAKING

DOOR

JAN VELTMAN

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

1915

I.

Van den kinderstoel aan was 't een zeldzame jongen, een echt lieve jongen.

Zijn moeder was ongehuwd; zijn grootmoeder ook. Dat oude mensch stond bekend als een slechte vrouw, en dat was oorzaak, dat men haar uiterlijk, haar gelaat, veel leelijker vond, dan het werkelijk was.

Haar dochter, 's jongens moeder, had een knap gezicht, en scheen gebroken te hebben met haar slecht leven, waarschijnlijk omdat ze nu vaste verkeer had met een oppassend daglooner, die over haar waakte.

De kleine, steviggebouwde krullebol, hoewel hij niets geleek op zijn moeder, was een echt mooie jongen. Zijn groote oogen, hoe donker ook, blikten altijd even vriendelijk, maar zagen ook immer even ernstig. Hij heette Reinoud, doch werd meest Rein of Reintje geheeten, terwijl hij zich door zijn makkertjes gewillig „Vosje” liet noemen.

't Meeste opzien wekte hij, als hij met zijns gelijken in jaren speelde, want hij was zoo geweldig groot en zwaar en — plomp. Als ze krijgertje speelden, werd hij altijd eerst „getikt”, en dan bleef hij „het” of „hem”, want hij kon niet hard loopen: zijn loopen

was bijna niets meer dan stappen, omdat zijn knieën maar moeilijk konden buigen.

Hij spande zich dan wel erg in, om iemand te pakken, maar 't mislukte steeds. En 't was dan zoo bekoorlijk, dat de jongen bij al den tegenspoed immer in zijn goed, vriendelijk humeur bleef.}

Niemand had hem ooit hooren huilen of hem een bedroefd gezicht zien zetten. Maar lachen, gelukkig lachen dat hij kon!

Vechten kwam niet in hem op. Maar zijn makkertjes probeerden 't toch wel tegen hem.

Hard wegloopen kon hij niet, en moest dus gelaten den aanval afwachten. En dat deed hij; maar men had dat moeten zien! Want die donkere, invriendelijke oogen behoorden in een gevecht dan toch wel iets dreigends te vertoonen en deden daartoe ook wel al hun best, maar ze konden 't niet, ze konden alleen maar vriendelijk zien; vriendelijk, meelijdend, hulpvaardig. En daar stond dan de dikke, geweldige goedzak, als een rots van vleesch en been, een rots van goedheid en zachtheid zijn belagertjes af te wachten. Ja, hij stak ook wel zijn handen uit tot verweer, maar hij kon het maar zoo, dat het leek of hij gereed stond, om zijn aanvallers daarin vriendelijk op te vangen.

Natuurlijk, Reintje was onoverwinnelijk. Wie tegen hem aanbotste, stootte terug als een bal tegen den gummirand van een biljardtafel, en geraakte hij daarbij onder den voet, dan was Reintje terstond gereed, om hem op te beuren.

De jongen had iets oud-manachtigs. Hij liep als een oud man en — praatte ook als een oud man,

stemmig, bezadigd, deftig. Maar hij stond ook te kijken naar dit en dat als een oud man, wijdbeens en met de handen op den rug. Zoo stond hij te zien naar 't spel der oudere knapen; er kwam dan een bekoorlijke glans over zijn gelaat, die verried, hoe heel zijn ziel meespeelde. Evenals een oud man, die zich zijn gelukkige jeugd herinnert, maar niet meer mee kan doen, en inwendig toch nog geheel opgaat in dat spel.

Reinoud was zoo ongeveer vier, vijf jaar oud; eenige groote jongens waren bezig een sneeuwman te maken, en hij stond dat onbeweeglijk aan te zien, wijdbeens en met de handjes op den rug.

Eerst twee dikke sneeuwbeenen — wat dat wel worden moest! — dan een kolossale romp daar boven op — wat dat nu een wonder ding werd! Dan een dikken kop op den romp — ha! 't werd een kerel! een groote sneeuwkerel! — Oogen er in, een neus er aan, dan een mond — Reintjes schouders en knieën schokten van genot: 't werd zoo mooi, zoo ontzettend mooi!

Ha! een pijp in den mond! echt een pijp! en een hoed, een grooten hoed op 't hoofd. De jongen scheukte en wiegelde van onuitsprekelijk genieten. Zijn diepe oogen haptén gulzig in dat zeldzame: een grooten dikken sneeuwvent!

Dan kwamen er armen aan, en handen, en een stok in de hand, neen — een bezem! 's Jongens lijf schudde van plezier, zijn gelaat bolde op, in zijn glimlach kwam beweging en plots begon hij luid te lachen. Dit was het toppunt.

De knapen verspreidden zich zoekend om het sneeuwbeeld, en zijn verwonderde, vragende oogen volgden hen bij elke beweging.

Wat nu nog?

Ze lachten leelijk.

Dan — —

Reintjes gelaat betrok. Wat ze daar nu deden, was vies. De jongens lachten geniepig, maar hij kreeg een blos van verontwaardiging. Hij lachte niet meer, fronste zijn wenkbrauwen, en trok zich terug. Toch bleef hij al maar kijken naar den sneeuwvent, die hem nu niet meer bekoorde.

Dat was onkiesch! Foei!

Toch bleef hij in de nabijheid tot de knapen de schoolklok hoorden en weg liepen.

Dan — —

Hij keek om zich heen, of ook iemand hem zag. Neen, hij zag niemand. Ook dien eenen niet achter 't gordijn, die hem gadesloeg.

Dan — —

Haastig, als een dief, stapte hij naar den sneeuwman; even overmande hem de vrees dat die witte reus leefde, en schokte hij terug. Even maar. — Dan, gauw, verwijderde hij, wat onkiesch was aan 't beeld, trok zich op bescheiden afstand terug, en als hij dan weer den zonderlingen witten kerel bekeek, kwam de gelukkige glans in zijn oogen terug en bleef hij nog wel een half uur kijken, wijdbeens en met de handjes op den rug. Nu en dan gaf hij door een uitbarstenden schaterlach uiting aan zijn groote vreugde.

Een echte vent van sneeuw!

„Grootmoeder! kom nou toch er 's!”

Grootmoeder kwam en keek naar 't beeld.

„Jammer, he grootmoeder! dat moeder niet thuis is. Moeder zou 't ook mooi vinden! En als moeder thuis komt, is 't al donker. Maar dan zouden w' er met het lampje naar toe kunnen gaan. Nietwaar, grootmoeder! 't zou toch jammer zijn, als moeder 't niet zag!”

Toen grootmoeder in huis was gegaan, wekte hij één voor één de buurlui op, om naar den echten sneeuwkerel te gaan zien. Hij wilde allen zoo gelukkig maken als hij zelf was.

Weldra ging Reinoud school. Er was daar slechts de staatsschool. En daar werd de naam van God nooit met eerbied genoemd. Grootmoeder en moeder behoorden tot de duizenden menschen daar, die er zelfs niet aan dachten, om eens naar een kerk te gaan. Ze bekommerden zich zelfs niet over de vraag, waarom andere menschen wél naar een kerk gingen. Want Reinoud vroeg dat soms. En hij lette op deze menschen en overlegde, waarin ze van de anderen verschilden, maar hij vond het niet. Er waren in die plaats drie moderne predikanten en één geloovige. De jongen was vreemd van de kennis van God en van 't Evangelie van Jezus Christus.

Maar een lieve, goedaardige, hulpvaardige jongen bleef hij. Al zijn onderwijzers hielden veel van hem, hoewel hij maar slecht kon leeren.

Intusschen was zijn moeder getrouwd met den daglooner, die ook geheel buiten allen Godsdienst

was groot geworden, en Reintje kreeg nu jonge broertjes en zusjes, maar van zijn stiefzoon hield vader het meest.

Dicht daar in de buurt kwam een Zondagsschool, en — een paar jongens wisten er hem mee naar toe te lokken. 't Voldeed Reintje daar wat goed, en omdat het tegen 't Kerstfeest liep, en je daar dan wat kreeg, een hemd of een pet of zoiets, hadden grootmoeder en moeder en vader er niets tegen, dat hij daar geregeld ging. Hij kreeg op 't Kerstfeest behalve koek en chocolade, ook nog een mooi boezeroen, dat hem precies paste.

Reinoud was, al kostte 't hem zeer veel moeite, om versje en tekst te leeren, de beste van heel de Zondagsschool, en al de onderwijzers hielden van hem, bijna zooveel als hij van hen. Hij luisterde, luisterde, met dezelfde gelukkige verbazing als waarmee hij eens de wording van den sneeuwman had gezien; neen, met oneindig hooger verbazing.

Of dat in korten tijd zoo was gekomen, of langzamerhand, dat wist men niet, maar zeker was het, dat Reinoud eindelijk met woord en daad toonde, dat hij — zooals hij 't zelf noemde — „bekeerd was.”

Vroeg men hem, wat hij daarmee bedoelde, dan zei hij:

„Nu heb ik den Heere Jezus lief, en weet ik, dat Hij mij lief heeft. Hij is voor mij gestorven en als ik sterf, zal ik altijd met Hem leven. Hij heeft voor mijn zonden aan 't kruis geleden, en nu wil ik altijd leven voor Hem.”

Uitwendig kwam er in Reinouds leven bijna geen verandering. Want hij had altijd zóó geleefd, dat nooit iemand hem ook maar in iets behoefde te berispen. En altijd had hij zijn medemakers, indien ze iets wilden doen, dat naar zijn opvatting niet goed was, met vaderlijken ernst daarvan afgemaand. Zijn makkers hadden altijd veel van hem gehouden, en nu hielden ze nóg van hem. Hij kon nog vroolijk — maar altijd wijdbeens en met de handen op den rug — met hen meespelen, doch zijn vermaningen waren dieper.

Zijn makkers waren ook meest wereldsche jongens uit geheel wereldsche gezinnen, doch hij sprak vrijmoedig met hen over de groote zaken, die hij nu uit den Bijbel kende, over zonde en straf en oordeel, over genade en eeuwig leven door onzen Heere Jezus.

Voor Jezus leven beteekende voor hem: van Jezus getuigen; anderen tot Jezus te leiden. Aan zijn oudman-achtigen, ernstigen, bezadigden toon was men gewend. Zijn woorden, zijn manier van zeggen, waren evenwel immer kinderlijk, kinderlijker zelfs dan die van zijns gelijken in jaren. Hij wist al jong zeer goed — want met inspanning van al zijn krachten bleef hij in elke klasse de achterlijkste — dat zijn bevattingsvermogen beneden het gemiddelde stond.

Hij deed zijn best, om zijn makkers mee te nemen naar de Zondagsschool, en — mee naar de kerk. Want nu ging hij ook geregeld ter kerk bij den geloovigen predikant. En op zijn jongensmanier sprak hij met zijn makkers over hun tijdelijk en eeuwig belang en zocht hen mee te brengen naar Zondags-

school en kerk. En hij heeft „zielen voor Jezus gewonnen.” Ook in zijn eigen huis.

Eerst ging zijn moeder mee naar de kerk, en dan spoedig zijn vader ook. Grootmoeder wilde van niets weten.

Zijn moeder werd een geloovige vrouw, en legde in de kerk belijdenis af van haar geloof in Christus. Zijn stiefvader werd wel een geregeld kerkganger, doch hoogst waarschijnlijk alleen, omdat hij toch wel iets moest doen voor zijn eeuwig welzijn. Misschien ook wel alleen, om daardoor goede vrienden te blijven met zijn stiefzoon Reinoud, want hij bleef veel van den jongen houden.

Dat de jonger kinderen nu mee naar de Zondagschool gingen, en naar de kerk, was niet meer dan een vanzelfheid.

Reinoud geraakte over zijn schooljaren heen, en moest een ambacht leeren. Vader vond, dat iemand, die een vak kende, er beter aan toe was dan een daglooner, en hij zocht het beste voor zijn kinderen.

Reinoud kwam bij den kuiper, een man van de belijdende partij. Maar met zijn knecht, die al gehuwd was, had hij nog nooit over diens geestelijke belangen gesproken. Hier was dus werk voor den nieuwen kuipersleerling. Deze knecht hield al dadelijk veel van den jongen, en verzocht hem eens, om een avondje mee te gaan naar zijn huis; hij kon dan eens kennis maken met zijn vrouw.

Reinoud deed dit gaarne, en toen hij er goed en wel was gezeten, zei hij, zoo gemakkelijk, alsof hij

naar haar gezondheid vroeg, en zoo kinderlijk als hij dat immer deed:

„Geertje, heb jij den Heere Jezus ook al lief?”

Die eenvoudige, kinderlijke vraag verstoorde opslag alle rust en zelfvoldaanheid van het nette, zuinige vrouwtje.

Van dien dag zocht Geertje naar iets, waarvan ze het bestaan nooit had vermoed, en ze kwam eerst tot rust en vrede, toen ze wist, dat de Heere Jezus haar, en zij Hem liefhad.

Haar man scheen tot die bewustheid niet te komen. Zocht hij er om? Jaagde hij er naar?

„Mijn ziel sterve den dood des oprechten en mijn einde zij gelijk het zijne” — dat zei hij Bileam na. Als een Christen sterven: dat bekoorde hem zeer. Hij ging nu wel — wat hij nooit had gedaan — geregeld met zijn vrouw naar de kerk, en hij en Reinoud gingen in de week de preeken dan nog eens na, maar verder dan naar de kerk gaan en eens over de preek praten bracht hij het niet. Hij was nu — dacht Reinoud — precies zooals de baas. Je zag, je hoorde, je voelde geen leven. 't Opnemen voor de kerk, ja, en voor den dominee, ja, — maar wat hadden de baas en de meesterknecht nu aan den Heere Jezus? Wat was Jezus voor hen, en wat waren zij voor Jezus? De jongen hield het voor zeker, dat als je werkelijk wist, dat Jezus je lief had, dan was je zoo gelukkig, zoo alles overtreffend gelukkig, dat je alle menschen dat geluk toewenschte, er met hen over sprak, en alles deed, wat je kon, om ook hen tot Jezus te leiden.

Nu en dan moest hij bij de boeren botervaten brengen, een halfuur, drie kwartier ver soms. En vaak trof het, dat hij een eind met iemand kon oploopen, maar zoo wonder kon het gesprek niet gaan, of het liep uit op 't „eene noodige.” Hij kende daarin geen onderscheid tusschen jong en oud. De ouden spoorde hij aan, omdat het voor hen zoo hoog tijd was; de jongen, omdat de levensweg zonder Jezus zoo gevaarlijk was, en Hem te dienen ook dit aardsche leven zoo rijk en gelukkig maakte.

Hij sprak altijd zoo hartelijk, zoo deelnemend, en vooral zoo kinderlijk, dat men hem wel gaarne liet spreken. Enkele knapen noemden hem soms wel „Dominee”, maar dat waren toch maar enkelen. En wie dat deed, kon er op rekenen, even heel vriendelijk aangeklampt te worden met zijn gulle: „Kom nou eens mee, dan zal ik je dat eens uitleggen. Jij weet veel dingen wel beter dan ik, en je hebt veel meer verstand dan ik; dat weten we nog wel van school: ik kwam altijd achteraan, heel achteraan. 't Spijt me wel, dat ik niet beter leeren kan, maar ik kan er niets aan doen. Als ik nou meer geleerd had, dan zou ik het je beter kunnen uitleggen. Zie, als ik alles maar zoo goed begreep als gewone menschen, dan was 't beter. En dan kon ik den Heere nog beter dienen ook. Want Hem dienen, en tot de menschen spreken van zijn groote zondaarsliefde, dat is mijn grootste lust. Jij zegt nu wel, dat ik een dominee ben, maar jij moest dat ook wezen. Jij moest ook den Heere Jezus zóó liefhebben, dat je niet van Hem kon zwijgen. Je weet toch wel, wat je aan God

schuldig bent. Dat weet je toch heel goed. Omdat je alles beter begrijpt, zul je 't wel heel wat beter weten dan ik. En je zult wel eens over die schuld denken. Want betaald móét ze. —

Zie, dat zal ik je nou 's uitleggen: jij loopt hier langs den natten weg, en je klompen breken. Nou moet je nieuwe klompen, maar je hebt geen geld. Je koopt er daar in 't winkeltje een paar goeie, en belooft, dat je vandaag of morgen ze wel zult betalen. Maar dan heb je schuld. Als je geen geld bij je hebt, durf je 't winkeltje niet meer voorbij. Je maakt een omweg, of je wacht tot het donker is, en dan nóg ben je bang, dat ze je zullen zien. Zie je? Begrijp je dat? Je hebt schuld bij God. Dat weet je hier wel (naar 't hart wijzend); nou, ik weet er ook van! En je durft niet bij God voorbij. Je maakt een omweg en je ontkomt Hem. Maar — aan 't eind van den weg, als je sterven moet, val je toch in zijn handen. Je ontkomt Hem honderd keer, duizend keer, maar op 't laatst loop je Hem precies in de flank.

Goed, je moet betalen, en je hebt niks om te betalen. Wat zal je nou!

Kijk! Je moet dan eindelijk weer 't winkeltje voorbij, je moet; en de man staat je daar op te wachten. Wat zal je nu doen? — Ik zie, dat je in de verlegenheid zit en ik zeg: wat scheelt er aan? Je zegt: ik heb daar 's klompen gehaald en nog niet betaald; en de klompen zijn al versleten, en nou weet ik geen raad. — Ik zeg: o, dat is niks! Wat kosten ze? — Ik zal voor je betalen. En ik betaal de klompen, en

omdat ze al versleten zijn, koop ik er dadelijk nog een paar nieuwe bij.

Nu ben jij uit den nood. Jou schuld is betaald; je bent nu goede vrienden met den winkelier; je durft nu wel altijd het winkeltje voorbij: waarvoor zou je nog bang wezen? — Je hebt bovendien nieuwe klompen, die óók betaald zijn. En weet je, wat nog meer? Verleden week nog schold je mij; maar nou heb ik alles voor je betaald, en nou zal je me nooit weer schelden, want je weet, dat ik je vriend ben. Zie je, ik zeg dit alles maar bij vergelykenis. Want zoo staat de Heere Jezus nu gereed, om jouw schuld, die je bij God hebt, te betalen. Ik kan je dat niet zoo heel precies uitleggen, maar 't is wáár, ik weet het zeker, dat als jij je schuld, die je bij God hebt, uit de voeten wilt hebben, en vrienden met Hem wilt worden, dan heb je 't maar aan den Heere Jezus te vragen. Want Hij heeft daar alles al voor klaar; hij staat al op je te wachten. Maar nu begrijp je zelf wel, dat als je dan weet, dat Hij alles voor je betaald heeft met zijn leven en met al wat Hij had, en dat Hij dat heeft gedaan, omdat Hij je zoo lief heeft, nu begrijp je wel, dat je dan wonder gelukkig bent! Want dan ben je niet meer bang voor God; Hij is dan je beste vriend. En je behoeft dan geen omwegen meer te maken, om Hem te ontwijken; en aan 't eind van den weg — als je sterven moet, zal ik maar zeggen — dan ga je gerust. Want je schuld is betaald, en je eeuwig geluk is betaald. Je gaat dan zingend den hemel in.

Maar je begrijpt ook wel, hoe lief je dan den Heere

Jezus hebt! En dan zeg je: nou wil ik alle menschen vertellen, hoe gelukkig Jezus mij maakt, en ook hen maken wil.

Zie je, ik zeg dat nu zoo maar in mijn eenvoudigheid. Je kunt dat zelf veel beter eens overdenken. En dat zal je wel doen, nietwaar?

Nou, dag, hoor!"

De kuipersbaas had ook bouw- en weiland en een paar koeien. Als het slap was in de kuiperij, hielpen de knechts soms mee op 't land. Doch omdat Reinoud nog maar weinig verdiende, moest hij, al was er werk genoeg aan den winkel, toch nu en dan naar 't land, om daar mee te helpen. Zijn vader vond dit niet goed van den baas, en zoodra Reinoud dit wist, vertelde hij 't zijn vader maar niet, wanneer hij weer op den akker had moeten werken. 't Waren zaken, die de dingen dezer wereld betroffen, en daarover moest geen onvrede bestaan. Als dat voor den baas voordeeliger was, wilde hij wel mee naar 't land, zoo nu en dan. 't Hinderde hem niet, en als zijn vader 't niet wist, had die er ook geen verdriet van.

Over 't land van den kuiper liep een smal paadje, waarlangs men op 't land van andere eigenaars kwam. Op dit paadje had Reinoud een paar maal een bejaard vrouwtje ontmoet, een wiedster. 't Landvolk schafte van elf tot twaalf, en 't ambachtvolk van twaalf tot één, en daardoor waren ze elkander een paar maal tegemoet gekomen. Reinoud wist, dat

dat wijfje Beatje ¹⁾ heette, en 's zomers leefde van lichten landarbeid, 's winters gedeeltelijk van de burgerlijke armvoogdij.

Nu zag hij haar weer naderen, en plots kwam in hem de vraag: zou Beatje wel den Heer Jezus kennen? Als 't eens niet zoo was! — En 't menschje was al zoo oud! 't Zou toch jammer zijn, als ze nog geheel onkundig was aan datgene, wat een mensch in leven en sterven zoo gelukkig maakte. Maar dan werd het toch ook hoog tijd, om eens met haar te spreken!

Hij ging, op weg naar huis, haar, op weg naar den akker, tegemoet, den tred inhoudend beiden, naarmate ze elkander naderden met het zichtbare doel om een praatje aan te knopen.

„Dag Beatje! ik heb je . . .”

II.

Baetje Blunder, — Blunder was waarschijnlijk een bijnaam, doch niemand kende haar anders — Beatje Blunder was een tenger wijfje, en lang niet zoo piender als haar kleine scherpe oogjes dat de menschen wilden wijs maken. Op school had ze nooit gegaan, en kon lezen noch schrijven. Haar ouders had ze jong verloren, en bijna heel haar leven door veldarbeid in haar onderhoud voorzien.

---

¹⁾ Beatje (van Beata = de zalige), wordt soms geschreven Baetje. De ea in Beatje wordt uitgesproken als de ee in Beertje.

Getrouwd was ze nooit en had ook nooit met een man samengewoond, maar een zoon had ze wel. En die zoon, Krijn, was ál de lust en liefde van haar leven. Krijn ging al jong mee naar 't veld; dan had moeder haar lieveling altijd bij zich. Hij kon ook niet lezen en schrijven, en zoodra hij mee werken kon, verdiende hij ook iets, doch wat hij verdiende, mocht hij zijn eigen noemen en er mee doen, wat hij wilde, meestal versnoepte hij 't. Moeder Beatje had haar jongen veel te lief, dan dat ze eenig voordeel van hem wilde hebben.

Krijn was al jong een dronkaard. Tweemaal ging hij als remplaçant in militairen dienst, en verdrong al zijn geld. Zijn moeder kreeg er niets van, wilde er zelfs niets van hebben. Toch wilde hij haar zijn genegenheid toonen en bracht haar een paar maal een flesch jenever mee. Zij aanvaardde die wel met hartelijke dankbaarheid, doch — gebruikte er niets van. Zij lachte gelukkig en verborg de flesch. Later, als Krijn eens geen geld had en geen borreltje kon koopen, zou ze hem verrassen. O, zij gunde hem zoo gaarne een borreltje, omdat hij ze zoo gaarne lustte, en omdat zij hem zoo liefhad. Zij, arme vrouw, had ook anders niets op de wereld dan haar jongen, haar goede jongen!

Als hij in dienst was, had hij soms niets dan zijn enkele centen traktement om de vijf dagen, en moeder at dan een snee brood minder en werkte een uur langer om haar lieveling een paar kwartjes te kunnen doen toekomen.

Haar jongen was haar alles. Aan God had ze niets.

Ze kende Hem niet; ze kende alleen maar zijn naam, en wist, dat Hij de zon liet schijnen en 't liet regenen en groeien. God was 't ook, die aller sterfuur had bepaald, en niemand kon over dat uur heen komen.

Ze wist ook van belooning en straf, nu en hiernaamaals; ze kende ook iets van goed en kwaad.

Zij wist al die dingen, gelijk alle menschen die weten, doch 't liet haar koud. Zij kon er immers niets aan veranderen! En wat moest ze dan? Ze was toch niet slechter dan de menschen, die ze kende! Misschien wel beter, omdat zij haar jongen zoo lief had. En in elk geval, zij was maar een arm vrouwtje, en ze kon lezen noch schrijven. Zij kon niet anders dan zoo maar voortleven; ze zou maar afwachten, wat er kwam.

Bij 't wieden van aardappelen was het eisch, dat men niet alleen het onkruid uittrok, maar ook doodde de hoornachtige geelwitte wormpjes, zoo dik als een middelmatige breinaald en zoo lang als een gewone speld. Deze diertjes, die men „rijnagel” noemde, beschadigden de vrucht, en daarom moesten de wieden ze doodden.

Eens was Beatje aan 't wieden, en nadat ze een heelen tijd geen enkel van die beestjes had gezien, kriebelde er een „rijnagel” tusschen haar handen. Fluks pakte ze 't wormpje, kneep het tusschen duim en vinger dood, en — daar in eens kwam een gedachte in haar, die haar machtig aangreep. Ze bleef terstond roerloos zitten, staakte 't werk, en terwijl ze naar 't doodgewreven wormpje op haar vinger keek,

zei ze tot zich zelf: „Zoo kan God mij hier in eens dooden.”

't Was haar plotseling door 't brein gegaan dat het leven iets wonderlijks was, iets, dat alleen God kon geven. Of 't het leven was van een wormpje of van een mensch, 't was toch leven, wonderlijk leven. Met één kneep had zij nu dat leven vernietigd. En zoo hoog als zij stond boven dat wormpje, zoo hoog stond God boven haar.

't Kostte God niet méér moeite, om háár te dooden, dan 't haar kostte, om aan 't wormpje het leven te ontnemen.

En als God nu haar eens doodde!

Wat dan?

Er was loon, en er was straf!

Voor 't eerst was ze ernstig gaan denken, over wat haar te doen stond. Ze dacht daar over na zonder poozen: ze ging er mee naar bed en ze stond er mee op.

Ze had wel nooit ter kerk gegaan, maar ze wist toch, dat het in de kerk over zulke zaken ging als die, welke nu rusteloos haar gedachten bezighielden.

Den eersten Zondag den besten ging Beatje Blunder naar de kerk. En luisteren dat ze deed!

's Namiddags was ze er weer, en den volgenden Zondag weer beide keeren. Dat liep in de gaten, want velen kenden Beatje Blunder en haar zoon, Krijn Blunder.

Er waren er al, die zeiden, dat er iets met Beatje was gebeurd; wat goeds. Haar ernstig, hunkerend,

hongerend luisteren had ook den prediker getroffen, en den volgenden Maandag bracht hij, in 't schaftuur, het wijffe een bezoek.

Ze was wel diep onkundig, maar in haar hart brandde 't, om te weten, hoe ze vrede kon vinden met God, en rust voor haar bange ziel. Daarom was 't den predikant zoo gemakkelijk, om haar den weg te wijzen: den Heere Jezus Christus, in de wereld gekomen om zondaren zalig te maken.

Beatje vond Jezus, en toen ze Hem had gevonden en geloovig omhelsd als haar Redder en Zaligmaker, zag ze duidelijk, dat Hij haar had gezocht, en in zijn onuitsprekelijke liefde haar had gegrepen.

Maar Beatje kon niet lezen: aan den Bijbel had ze niets. Ze ging ter kerk, zoovaak er dienst was, in de week zoowel als 's Zondags. Toch was haar bevattingvermogen veel te gering, om een prediking in zijn geheel op te nemen. Zij kon zich maar voeden met kruimeltjes.

En nu moest ze een heele week leven van dat weinige, dat ze Zondags kon opvangen. Blijkbaar echter nam ze meer mee, dan ze zich bewust was. Want, als ze alleen was op den akker, of in haar kamertje (Krijn was 't heele zomerseizoen elders), kwamen soms plotseling woorden in haar op, die haar geheel nieuw schenen. Zij achtte het dan mogelijk, dat de H. Geest die woorden tot haar sprak, en dat deed in zijn genade, omdat Hij wel wist, dat zij niet lezen kon.

Maar — dit wist Beatje spoedig al heel goed, dat

de H. Geest niets tot haar sprak, of 't moesten woorden uit den Bijbel zijn. En in elk geval moest het met den Bijbel overeen stemmen.

Nu waren de woorden in haar gekomen: „Dient den Heere met blijdschap.”

Deze woorden kwamen haar vreemd voor. Zouden 't wel woorden van den H. Geest zijn?

Waarschijnlijk zou ze daaraan niet getwijfeld hebben, indien 't gesproken had: „Dient den Heere met zuchten en klagen!” Want 't leek toch immers, of de vromen meestal zuchtten en klaagden. Die zouden 't toch wel weten, hoe 't moest: zij was nog maar een nieuweling!

Toch, 't bleef in haar: „Dient den Heere met blijdschap!”

't Kon — zeker! — ook een influistering zijn van den booze! Wat zou ze nu?

Wacht, daar kwam de kaaskoopman: dien had ze telkens in de kerk gezien.

„Looijer! 'k wou je wat vragen!”

„Zoo? Dag Beatje! En wat had je te vragen?”

„Zie je, ik kan niet lezen, en 't spreekt dan wel 's in mij. Maar ik ben er niet gerust op, of 't wel uit den Bijbel is. Dient den Heere met blijdschap: staat dat in den Bijbel, of niet?”

„Ja, Beatje! dat staat in den Bijbel, en er volgt op: Komt voor Zijn aanschijn met vroolijk gezang!”

„O, dan is 't goed! Dank je wel, Looijer! Dag!”

De kaaskoopman wou nu wel gaarne even met haar spreken, maar zij liep weg, aangedaan met verheuging, dat de H. Geest weer tot haar had gesproken.

Blijde glans straalde van haar lachend gelaat en heilige zielsverheuging schitterde uit een paar tranen. Zij kon niet lezen: de H. Geest wist dat wel! En nu had Hij haar gezegd, dat zij den Heere dienen moest met blijdschap. — Daarover zou ze nu denken, en — ze zou 't doen. Natuurlijk zou ze 't nu doen; daartoe toch zei de H. Geest het haar. En als zij 't niet deed, wat Hij sprak, dan zou Hij immers misschien niets meer tot haar willen zeggen!

't Gebeurde ook wel, dat er woorden in haar kwamen, die bij nader onderzoek bleken niet alleen nergens in de Schrift te staan, maar ook tegen die Schrift indruischten. Daarom was Beatje o, zoo voorzichtig. Eens, dat ze in haar kamertje was, kwamen de woorden in haar:

„Ik vermag alle dingen.”

Terstond wilde ze dat inwendig zeggen op zij dringen. 't Was immers niet waar, dat zij alle dingen vermocht. Zij vermocht juist zoo heel, heel weinig. Als ze 't goede wilde doen, lag immer het kwade haar bij. Wat kon zij, zwak, onwetend vrouwtje dan! Niets! Weg met die woorden:

„Ik vermag alle dingen!”

Ja, maar ze gingen niet weg. Hoe ze ook in haar zelf druk doende was met redeneeren tegen die woorden in, ze kon ze niet kwijt raken.

Zoo was het al avond geworden. En daar opeens besloot ze, om tot zekerheid te geraken. Ze ging de deur uit, de buurt op, om ergens te vragen.

Daar stond de bakkersvrouw juist in den winkel.

Hier? Maar hier haalde ze nooit bakkerswaren! Dan maar een broodje gekocht!

Ze had de centen neer gelegd en 't broodje al in haar schort.

„Vrouw Jansen! staat dat in den Bijbel: Ik vermag alle dingen?”

„Dat zal mijn man wel weten, Beatje! 'k Zal hem even roepen.”

Spoedig kwam de bakker.

„Jansen! 'k zou graag willen weten, of dat in den Bijbel staat: Ik vermag alle dingen.”

„Ja, Beatje! dat staat in den Bijbel, maar er staat nog wat bij. Ik vermag alle dingen door Christus, die mij kracht geeft.”

't Vrouwtje klapte van verbazing in de handen.

„Nou is 't goed! nou is 't goed! — Door Christus, die mij kracht geeft. Nou vermag ik alle dingen!”

Ook zij voelde zich gedrongen, om van haar Zalig-maker te getuigen, en „zielen te winnen voor Jezus.”

Beatje Blunder, 't wijfje, dat nooit lezen noch schrijven had geleerd, kon het niet laten, om, waar 't pas gaf, op haar manier Christus te prediken. En 't gaf zoo goed pas, als ze met andere wiedsters op den akker, of met schovenbindsters op 't koornveld was. Menschjes als zij hoorden uit haar mond het Evangelie.

„Beginnende van Jeruzalem” — dat kende ze ook. Toen Krijn thuis kwam, voor 't eerst nadat zij Christus had gevonden, moest hij terstond alles weten, wat haar zoo rijk en gelukkig maakte. En waarlijk, Krijn ging eindelijk ook mee naar de kerk. Hij was nog

Voorwaarden van Lidmaatschap der Vereeniging
CHRISTELIJKE BIBLIOTHEEK
Gevestigd te Nijkerk.

- 1°. Het lidmaatschap loopt van September—September.
- 2°. De contributie bedraagt f5.— per jaar. Hierover wordt gewoonlijk beschikt in Februari na de verschijning van het 40e vel druks.
(Voor het Buitenland, mits aangesloten bij de Post-Unie, wordt de abonnementsprijs verhoogd met f1.50 per jaar voor portkosten.)
- 3°. Elk lid ontvangt 1 ex. van al de werken, die in den loop van het boekjaar verschijnen, en die samen minstens 100 vel druks bedragen, in eigendom.
- 4°. Tegen verhooging van f0.35 per deel ontvangen de leden alle groote boeken gebonden in fraaien stempelband. De uitgever behoudt zich het recht voor om banden van buitengewoon groot formaat tegen hooger prijs te berekenen. Over het verschuldigde bedrag voor geleverde banden wordt aan 't eind van het boekjaar beschikt.
- 5°. Afzonderlijke exemplaren van uitgaven der vereeniging zijn slechts verkrijgbaar tegen den vollen prijs, bij elk werk in den catalogus genoteerd, doch
- 6°. bij bestelling van eenige boeken tegelijk, tot een totaal van minstens 100 vel druks, wordt slechts 5 cents per vel druks berekend, evenwel met deze beperking, dat in elke opgave van 100 vel druks slechts éénmaal éénzelfde werk mag worden opgegeven. Wenscht men op deze voorwaarde meer dan één ex. van een boek, dan bestelle men zooveel malen 100 vel.
- 7°. Verlangt men bij eene bestelling van 100 vel *alle* boeken gebonden, dan worden deze geleverd tegen eene verhooging van f0.35 per deel. Verlangt men één of enkele der opgegeven boeken gebonden, dan bedraagt die verhooging f0.40 per deel.
Buitengewoon groote banden worden berekend tegen den hooger prijs, die alsdan staat aangegeven.
- 8°. De sub 6 en 7 genoemde bepalingen zijn ook geldig voor hen, die geen lid der vereeniging zijn.